

II. SPRAWOZDANIA I INFORMACJE

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA „ROZWÓJ JURYSDYKCJI ADMINISTRACYJNEJ W POLSCE – PROFESOR STANISŁAW KASZNICA A WSPÓŁCZESNA NAUKA PRAWA” Poznań, 23 lutego 2023 roku

23 lutego 2023 r. na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa zatytułowana „Rozwój jurysdykcji administracyjnej w Polsce – Profesor Stanisław Kasznica a współczesna nauka prawa”. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Zakład Prawa Administracyjnego Instytutu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk oraz Zakład Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji Wydziału Prawa i Administracji UAM. Konferencja została objęta honorowym patronatem przez trzy instytucje: Instytut Pamięci Narodowej – Oddział w Poznaniu, Wielkopolską Izbę Adwokacką oraz Okręgową Izbę Radców Prawnych w Poznaniu. Konferencja została zorganizowana z okazji przypadającej 23 lutego 2023 r. rocznicy urodzin prof. Stanisław Kasznicy – pierwszego kierownika Katedry Prawa Administracyjnego na Wydziale Prawno-Ekonomicznym ówczesnego Uniwersytetu Poznańskiego oraz 80. rocznicy pierwszego wydania podręcznika *Polskie prawo administracyjne* (wydanego na zamówienie Delegatury Rządu w 1943 r., autor opublikował ją pod pseudonimem dr A. Łużycki).

Celem konferencji było przybliżenie sylwetki prof. Kasznicy, który był jednym z najwybitniejszych polskich naukowców zajmujących się prawem administracyjnym. Profesor Kasznica był m.in. prorektorem i rektorem Uniwersytetu Poznańskiego, kilkakrotnie dziekanem Wydziału Prawno-Ekonomicznego UP, senatorem, członkiem Rady Archiwalnej przy Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz sędzią Trybunału Kompetencyjnego. Wkład Stanisława Kasznicy w doktrynę prawa administracyjnego został przedstawiony przez przyzmat jego dorobku naukowego oraz to, w jaki sposób nadal oddziałuje na współczesną myśl polskich teoretyków prawa. Konferencja oprócz charakteru ściśle naukowego miała także na celu przybliżenie młodszemu pokoleniu prawników i administratywistów tej zasłużonej dla państwa polskiego postaci. Warto podkreślić też fakt, że prof. Kasznica nie ograniczał się do działalności czysto naukowej. Był aktywnym uczestnikiem życia politycznego kształtującego się po odzyskaniu niepodległości państwa polskiego, był działaczem społecznym oraz bojownikiem o niepodległość, za co został odznaczony Krzyżem Walecznych. Był członkiem licznych organizacji: wchodził w skład zarządu Bratniej Pomocy, był członkiem organizacji Oświata Narodowa, aktywnym działaczem Związku Młodzieży Polskiej – „Zet”, tajnej Ligi Narodowej, przewodniczył także dublańskiemu kołu Towarzystwa Szkoły Ludowej. Nadto był posłem do Sejmu Krajowego, brał też czynny udział w pracach Komitetu Pomocy Ofiarom Wojny oraz wykladał na tajnych kompletach w czasie okupacji niemieckiej. Przedstawienie postaci Stanisława Kasznicy w sposób całościowy wymaga także zaznaczenia jego osiągnięć nie tylko w życiu społecznym, naukowym, lecz także duchowym.

W konferencji wzięli udział wybitni polscy badacze specjalizujący się w kwestiach związanych z problematyką prawa administracyjnego i nauki o administracji, a ponadto przedstawiciele innych dyscyplin naukowych. Prelegentami byli naukowcy reprezentujący prawo, filozofię, historię i inne dyscypliny z obszaru nauk społecznych. Interdyscyplinarny charakter wydarzenia

pozwolił na ukazanie całego spektrum zagadnień związanych z przedmiotem konferencji. Dla prawidłowego zrozumienia istoty i doniosłości prac prof. Kasznicy ważne było poznanie kontekstu historycznego i sytuacji politycznej, w której działał. Na wydarzenie oprócz wystąpień prelegentów składały się także głosy w dyskusji, co przyczyniło się do lepszego zaprezentowania problematyki konferencyjnej.

Obrady konferencji otworzyli dziekan WPiA UAM prof. dr hab. Tomasz Nieborak oraz zastępca dyrektora INP PAN dr Wojciech Drobny, którzy przybliżyli słuchaczom sylwetkę prof. Stanisława Kasznicy. Profesor Nieborak podkreślił związki Stanisława Kasznicy z Uniwersyteciem Poznańskim oraz kluczową rolę, jaką odegrał w działalności Wydziału Prawa przed wojną, a szczególnie w jego reaktywacji. Doktor Drobny przedstawił myśli i postulaty jednego z najważniejszych administratywistów Polski przedwojennej i porównał je z obecnie obowiązującymi regulacjami w tej materii. W swoim wystąpieniu przedstawił poglądy prof. Kasznicy na temat istoty i prawnych źródeł służby publicznej, a także jak scharakteryzował on treść stosunku urzędniczego, w którym dokonał kompletnej i trafnej rekonstrukcji modelu służby publicznej, szczególnie opisując jej elementy strukturalne. Poza tym wskazał na potrzebę sięgnięcia do dorobku Stanisława Kasznicy w związku z trwającym kryzysem tożsamościowym i koncepcyjnym prawa urzędniczego we współczesnej Polsce.

W trakcie konferencji obrady dwóch paneli koncentrowały się na sylwetce i dorobku Stanisława Kasznicy. Pierwszy panel poświęcono sylwetce prof. Kasznicy, szczególnie jego życia prywatnego i pracy na rzecz ojczyzny. Referaty w tej części konferencji przedstawili: Marta Szczeniak-Ślusarek (naczelnik Instytutu Pamięci Narodowej oddział w Poznaniu), prof. dr hab. Kazimierz Ginter (Papieski Uniwersytetu Świętego Krzyża w Rzymie), dr hab. prof. UW Dobrochna Bach-Golecka oraz prof. dr hab. Piotr Dobosz (UJ).

Uczestnicy drugiego panelu przedstawili wkład prof. Kasznicy w rozwój teorii prawa administracyjnego. Referaty wygłosili: prof. dr hab. Marek Szewczyk (UAM), prof. dr hab. Zbigniew Kmiecik (UŁ), prof. dr hab. Iwona Niżnik-Dobosz (UJ) oraz prof. UAM dr hab. Rafał Szczepaniak.

Podczas panelu trzeciego poruszono kwestie dotyczące następstwa prawnego w polskim prawie administracyjnym, władzy i władztwa administracyjnego w czynnościach podejmowanych przez współczesną administrację publiczną, kontroli zewnętrznej i rozliczalności organów administracji publicznej oraz przedstawiono uwagi w zakresie ustroju, kompetencji i zadań sądownictwa administracyjnego w państwie prawnym w odniesieniu do współczesnego sądownictwa administracyjnego w świetle dorobku Stanisława Kasznicy. Referaty wygłosili prof. UŁ dr hab. Joanna Wegner, dr hab. Lucyna Staniszevska (UAM), prof. INP PAN dr hab. Mateusz Błachucki oraz dr Karol Flisek.

Na zakończenie konferencji odbyła się dyskusja panelowa pt. „Co nam zostało z dorobku Profesora Stanisława Kasznicy?”, w której udział wzięli prelegenci oraz pozostali uczestnicy konferencji. Podczas dyskusji swoje przemyślenia przedstawili m.in. Teresa Krokowicz, badaczka i biograf Rodziny Kaszniców, dr Rafał Sierchuła (IPN), prof. UZ dr hab. Ewa Szewczyk, prof. UW dr hab. Adam Szafranski, prof. UAM dr hab. Sławomir Pawłowski oraz dr Wojciech Drobny (INP PAN).

Wydarzenie przybliżyło słuchaczom sylwetkę wybitnego męża stanu Stanisława Kasznicy, który był zaangażowany nie tylko w działalność *stricto* prawniczą, lecz także w życie społeczne i kulturalne odradzającej się Rzeczypospolitej. Przypadło mu żyć w burzliwym czasie dwóch wojen światowych. Był silnym człowiekiem na trudne czasy. To właśnie on był jednym z twórców nowoczesnego, niepodległego państwa polskiego. Zapłacił za to wysoką cenę, jaką były prześladowania ze strony okupantów, zarówno niemieckiego, jak i rosyjskiego. Postać i działalność prof. Kasznicy stanowi wzór do naśladowania dla młodych prawników i pracowników administracji państwowej. Wszystkie referaty wygłoszone na konferencji, uzupełnione przez nadesłane artykuły i materiały źródłowe, ukaza się jesienią nakładem Wydawnictwa INP PAN.

Karol Bieńkowski
k.bienkowski@inp.pan.pl
<https://orcid.org/0000-0002-0471-4639>